

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106
web: <https://bank.gov.ua>

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 298-65-55,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

На № 01.07/215 від 02.04.2024

Асоціація українських банків

Про надання роз'яснень

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув листа Асоціації українських банків від 02.04.2024 № 01.07/215 (далі – Лист) щодо надання роз'яснення з питань фінансового моніторингу та повідомляє таке.

Щодо питань 1 і 2 Листа.

Відповідно до пункту 4 додатка 2 до Положення про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (зі змінами) (далі – Положення № 107), установа під час розроблення процедур ідентифікації та верифікації має керуватися ризик-орієнтованим підходом, дотримуючись вимог та обмежень, установлених в Положенні, та враховувати те, що результатом здійснення ідентифікації та верифікації має бути:

- 1) однозначне встановлення особи клієнта (представника клієнта);
- 2) впевненість у тому, що отримані ідентифікаційні дані належать клієнту (представнику клієнта);
- 3) переконання в тому, що клієнт (представник клієнта) не є самозванцем, а дійсно є особою, якою він/вона назвався/назвалася.

Згідно з пунктом 30 додатка 2 до Положення № 107 установа може здійснити верифікацію клієнта – фізичної особи також шляхом використання одного з таких способів, зокрема шляхом отримання електронної копії ідентифікаційного документа, в такому порядку:

отримати е-паспорт/е-паспорт для виїзду за кордон, завірений кваліфікованою електронною печаткою Державного підприємства “ДІЯ” з відповідною кваліфікованою електронною позначкою часу, що відповідатиме даті здійснення установою верифікації особи, та:

здійснити фотофіксацію особи із використанням методу розпізнавання реальності особи з подальшим накладенням КЕП¹ уповноваженого працівника

¹ Кваліфікований електронний підпис.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Олійник Дмитро Ігорович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000
Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/35015
від 06.05.2024 10:40

установи та кваліфікованої електронної позначки часу на отриманий електронний документ, що містить фото; або

отримати копію ідентифікаційного документа або опитувальника, на який накладений КЕП клієнта.

Установа може вважати верифікацію клієнта – фізичної особи завершеною лише за умови здійснення нею успішної перевірки відповідності отриманих ідентифікаційних даних.

У листі від 25.10.2023 № 25-0005/78923 (далі – Лист НБУ) Національний банк на адресу Всеукраїнської Асоціація Фінансових Компаній надав роз'яснення щодо окремих питань проведення установами верифікації.

Так, у Листі НБУ зазначено, що відповідно до підпункту 18 пункту 5 розділу I Положення № 107 методом розпізнавання реальності особи (liveness detection method) є метод фотофіксації особи в режимі реального часу із використанням алгоритмів, що дають змогу відрізнити реальну людину від репродукції у будь-якому вигляді її зовнішності (наприклад, цифрова репродукція, грим, маска).

Зазначений метод передбачає виявлення жвавості, рухливості (від англійського "liveness") людини для впевненості в тому, що установа здійснює верифікацію живої та реальної особи.

Фото, зроблені за результатами процесу використання установою фотофіксації методом розпізнавання реальності особи, не мають містити зображення інших людей, крім особи, верифікація якої здійснюється.

До фону фотозображення особи вимог немає. Водночас установа має вжити заходів для здійснення перевірки відповідних фото стосовно виявлення ознак, що можуть свідчити про їх можливу підробку або фальсифікацію. Зокрема, фото можуть містити різний фон, але установа має бути впевненою, що фотофіксація особи здійснюється безпосередньо під час її верифікації в режимі реального часу [тобто фото, зроблені установою з використанням методу розпізнавання реальності особи, мають фіксувати особу в один період часу, потрібний для здійснення такої фотофіксації, і в одному й тому самому вигляді (приміщення/вулиця, одяг, зачіска тощо)].

Разом із тим додатково до зазначеного вище повідомляємо, що у випадках наявності сторонніх осіб (частин тіл третіх осіб) на фото особи, що зроблені за результатами використання установою фотофіксації методом розпізнавання реальності особи, на думку Національного банку, установі потрібно з'ясувати причину присутності третіх осіб на фото. З урахуванням отриманої інформації установа приймає рішення щодо використання такого фото в методах верифікації, визначених у Положенні № 107, та встановлення або відмови у встановленні ділових відносин з такою особою.

Згідно з пунктом 18 додатка 1 до Положення № 107 установа може вживати заходів щодо актуалізації даних про клієнта шляхом використання дистанційних систем обслуговування, засобів електронної пошти із застосуванням

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/35015

від 06.05.2024 10:40

кваліфікованого електронного підпису/удосконаленого електронного підпису, телефонного зв'язку, кол-центру, інших дистанційних каналів зв'язку в межах технічних можливостей установи. У будь-якому разі установа документує вжиття цих заходів таким чином, щоб бути здатною продемонструвати їх належне вжиття (у тому числі зі збереженням відповідних записів, файлів).

Таким чином, здійснення фотофіксації особи із використанням методу розпізнавання реальності особи для цілей здійснення актуалізації даних про клієнта нормами Положення № 107 не передбачено.

Щодо питання 3.

Згідно з підпунктом 16 пункту 2 глави 1 розділу I Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.12.2023 № 199 (зі змінами) (далі – Положення № 199) керівник – одноосібний виконавчий орган або голова / члени колегіального виконавчого органу юридичної особи, включаючи надавача фінансових послуг, члени ради директорів, голова / члени наглядової ради (за наявності) юридичної особи, включаючи надавача фінансових послуг [що виконують свої повноваження на громадських засадах або на підставі трудових договорів (контрактів)], заступники голови наглядової ради страховика, значимої кредитної спілки, об'єднаної кредитної спілки та заступники голови колегіального виконавчого органу (голови правління / генерального директора) страховика, значимої кредитної спілки, об'єднаної кредитної спілки, а також головний бухгалтер небанківської фінансової установи.

Відповідно до підпункту 19 пункту 2 глави 1 розділу I Положення № 199 ключові особи – особи, які відповідальні за виконання ключових функцій у заявнику або надавачі фінансових послуг та які виконують ключові функції в надавачі фінансових послуг:

внутрішній аудитор / головний внутрішній аудитор (штатний працівник, на якого покладена функція проведення внутрішнього аудиту, або керівник структурного підрозділу, відповідального за проведення внутрішнього аудиту);

головний комплаєнс-менеджер [керівник підрозділу з контролю за дотриманням норм (комплаєнс) або особа, на яку покладена функція такого підрозділу];

головний ризик-менеджер (керівник підрозділу з управління ризиками або особа, на яку покладена функція такого підрозділу);

відповідальний актуарій (особа, відповідальна за здійснення актуарної функції у страховику).

Закон України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” (далі – Закон про фінансові послуги) не містить обов'язку надавачів фінансових послуг укладати в письмовій формі трудові договори / контракти в розумінні частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України) з ключовими особами таких надавачів фінансових послуг. Відповідно до абзацу

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/35015

від 06.05.2024 10:40

першого статті 24 КЗпП України трудовий договір укладається, як правило, в письмовій формі. Відповідно до абзацу четвертого статті 24 КЗпП України працівник не може бути допущений до роботи без укладення трудового договору, оформленого наказом чи розпорядженням роботодавця, та повідомлення центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування про прийняття працівника на роботу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до абзацу третього статті 21 КЗпП України особливою формою трудового договору є контракт, в якому строк його дії, права, обов'язки і відповідальність сторін (в тому числі матеріальна), умови матеріального забезпечення та організації праці працівника, умови розірвання договору, в тому числі дострокового, можуть встановлюватися угодою сторін. Сфера застосування контракту визначається законами України.

Таким чином, прийняття на роботу працівників шляхом укладання з ними в письмовій формі трудового договору / контракту роботодавцем може здійснюватись у випадках, прямо передбачених законами України.

Згідно з пунктом 674 глави 60 розділу IX Положення № 199 надавач фінансових послуг повинен повідомити Національний банк про призначення (обрання) особи на посаду керівника, ключової особи надавача фінансових послуг у порядку, визначеному в главі 61 розділу IX Положення № 199.

Відповідно до пункту 676 глави 60 розділу IX Положення № 199 керівник, ключова особа надавача фінансових послуг вступають на посаду з дня їх призначення (обрання), крім випадків, визначених у пункті 677 глави 60 розділу IX Положення № 199, пункті 178 розділу XVI Положення про порядок здійснення авторизації діяльності надавачів фінансових платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 07.10.2022 № 217 (зі змінами).

Відповідно до пункту 677 глави 60 розділу IX Положення № 199 голова колегіального виконавчого органу (одноосібний виконавчий орган), голова та члени наглядової ради, головний бухгалтер, ключова особа об'єднаної кредитної спілки, значимої кредитної спілки та страховика вступають на посаду після їх погодження Національним банком.

Таким чином, Положення № 199 також не містить вимоги до надавачів фінансових послуг (фінансових компаній) укладати договори / контракти в розумінні частини третьої статті 21 КЗпП України з ключовими особами таких надавачів фінансових послуг (фінансових компаній). Разом із тим Положенням № 199 визначено порядок повідомлення Національного банку про призначення на посаду ключової особи надавача фінансових послуг (фінансової компанії), крім головного бухгалтера, який вступає на посаду після його погодження Національним банком.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/35015

від 06.05.2024 10:40

Отже, під час призначення ключових осіб надавач фінансових послуг (фінансова компанія) має керуватися нормами трудового законодавства, а саме КЗпП України, відповідно до якого достатнім є, зокрема, укладення трудового договору з ключовими особами надавачів фінансових послуг, оформленого наказом чи розпорядженням роботодавця.

Заступник Голови

Дмитро ОЛІЙНИК

Белікова Світлана
(044) 230 18 95
Пінчук Ірина
(044) 521 87 25

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Олійник Дмитро Ігорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000008B1B0000466A0000

Дійсний до: 25.10.2024 17:57:49

Національний банк України

25-0005/35015

від 06.05.2024 10:40